ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 28.7.2025 г.
COM(2025) 450 final

2025/0248 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, създаден със Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна, по отношение на намаляването и премахването на митата

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“ съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна („споразумението“)[1], във връзка с предвиденото приемане на решение за намаляване и премахване на митата в съответствие с член 29, параграф 4 от споразумението.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна

Споразумението има за цел да насърчи политическия диалог и да позволи по-нататъшното асоцииране на Украйна с политиките на ЕС и участието ѝ в програми и агенции на ЕС. В него също така е предвидена задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ) с цел създаване на условия за задълбочаване на икономическите и търговските отношения, водещи до постепенната интеграция на Украйна във вътрешния пазар на ЕС. Споразумението влезе в сила на 1 септември 2017 г., а ЗВЗСТ започна временно да се прилага от 1 януари 2016 г.

2.2. Комитетът за асоцииране в състав „Търговия“

Съгласно член 465, параграф 4 от споразумението всички въпроси, свързани с дял IV от него (Търговия и свързани с търговията въпроси), се разглеждат от Комитета за асоцииране в състав „Търговия“. Съгласно член 29, параграф 4 от споразумението посоченият комитет може да вземе решение „относно ускоряването или премахването на митата върху дадена стока, [с което се] замества всяка една митническа ставка или поетапна категория, определени съгласно графиците [на Европейския съюз или на Украйна] за тази стока“ след консултации между страните във връзка с „ускоряването и разширяването на обхвата на премахването на митата върху търговията помежду им“. Комитетът за асоцииране в състав „Търговия“ приема своите решения на основата на съгласие между страните.

2.3. Предвиденият акт на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“

Комитетът за асоцииране в състав „Търговия“ трябва да приеме решение за намаляване и премахване на митата в съответствие с член 29, параграф 4 от споразумението („предвидения акт“).

Целта на предвидения акт е да се ускори и разшири обхватът на премахването на митата върху търговията между ЕС и Украйна.

Предвиденият акт ще бъде обвързващ за страните в съответствие с член 465, параграф 3 от споразумението, който гласи следното: „[т]ези решения са задължителни за страните, които предприемат необходимите мерки за изпълнението им“.

[1] ОВ L 161, 29.5.2014 г., стр. 3.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

Позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, се основава на проекта на решение на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, приложен към настоящото решение. Тя е резултат от проведени между страните консултации в съответствие с член 29, параграф 4 от споразумението. Консултациите започнаха през 2021 г. по искане на Украйна. Впоследствие те бяха преустановени след незаконното и непровокирано пълномащабно нашествие на Русия в Украйна и приемането от страна на Европейския съюз на 4 юни 2022 г.[2] на едностранни мерки за либерализиране на търговията посредством неговите автономни търговски мерки (АТМ), които бяха подновени през 2023 г.[3] и през 2024 г.[4]. Страните възобновиха консултациите през юни 2025 г.

В резултат на консултациите бе постигнато споразумение с посочените по-долу параметри.

– **Увеличаване на търговските потоци.** С преразгледаното споразумение се постига баланс между подкрепата за търговията на Украйна с ЕС и вземането предвид на елементите с чувствителен характер, свързани с някои селскостопански сектори и заинтересовани страни в ЕС. Договореният достъп до пазара варира в зависимост от продуктите. За стоките с най-чувствителен характер, като захар, домашни птици, яйца, пшеница, царевица и мед, увеличението е ограничено в сравнение със ЗВЗСТ по отношение на търговията в рамките на АТМ. По отношение на другите продукти бяха въведени подобрения в полза и на двете страни въз основа на нашите допълващи се пазари. И накрая, за някои нечувствителни продукти бе договорена пълна либерализация.

– **Привеждане в съответствие със стандартите на ЕС за производство на селскостопански хранителни продукти.** Новият достъп до пазара зависи от ангажимента на Украйна да приведе постепенно законодателството си в съответствие с някои стандарти на ЕС за производство на селскостопански хранителни продукти, като тези за хуманното отношение към животните и използването на пестициди и ветеринарни лекарствени продукти, в сроковете, посочени в приложението към настоящото решение. Очаква се Украйна да докладва всяка година за напредъка си в това отношение. Този подход е в съответствие с перспективата относно процеса на присъединяване на Украйна към ЕС и приемането на достиженията на правото на ЕС от нейна страна.

---

[2] Регламент (ЕС) 2022/870 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за украинските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 103).

[3] Регламент (ЕС) 2023/1077 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията с цел допълване на търговските отстъпки, приложими за украинските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна (ОВ L 144, 5.6.2023 г., стр. 1).

[4] Регламент (ЕС) 2024/1392 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за украинските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна (ОВ L, 2024/1392, 29.5.2024 г.).

– **Стабилна предпазна клауза.** Всяка от страните ще има възможност да задейства предпазен механизъм, позволяващ приемането на подходящи мерки в ситуации, при които вносът от другата страна може да причини или да застраши да причини икономически, обществени или екологични затруднения на нейна територия. В случая на ЕС оценяването на евентуалните смущения може да се извърши на равнището на една или няколко държави членки.

Европейският съюз категорично осъди агресивната война на Русия срещу Украйна и предприе безпрецедентни мерки в подкрепа на Украйна в тази извънредна ситуация. Тази подкрепа варира от финансово подпомагане, чрез макрофинансова помощ за спешни мерки и възстановяване, доставка на военно оборудване и приемане на широкообхватни санкции срещу Русия и Беларус, до засилване на сътрудничеството по споразумението, посочено в приоритетния план за действие[5]. Украйна получи статут на държава — кандидатка за членство в ЕС, през юни 2022 г., а през декември 2023 г. започнаха преговори за присъединяване. Поради това предложеният акт произтича и е в съответствие със задължението на Съюза съгласно член 21, параграф 3 от Договора за Европейския съюз да осигурява съгласуваност между различните области на външната си дейност, както и с член 207, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), който предвижда, че общата търговска политика се провежда в контекста на принципите и целите на външната дейност на Съюза.

За да информира обществеността и да събере становищата на заинтересованите страни, Европейската комисия отправи покана за представяне на данни[6] в периода от 3 септември 2024 г. до 1 октомври 2024 г. Комисията получи 111 отговора, от които 49 бяха от отделни граждани, а 62 — от сдружения и дружества. В повечето становища от заинтересовани страни в сектора на хранително-вкусовата промишленост на ЕС бе отправено искане за слабо до умерено увеличение на достъпа до пазара по отношение на вноса от Украйна, като бяха изтъкнати сътресенията, с които са се сблъскали, когато за вноса е било възможно да навлиза свободно в рамките на АТМ, докато някои респонденти призоваха за изключително амбициозна политика за достъп до пазара по отношение и на двете страни, като подчертаха потенциала за износ на ЕС и необходимостта от набавяне на суровини от Украйна. Заинтересованите страни в украинския сектор на хранително-вкусовата промишленост призоваха за високо равнище на достъп до пазара, като подчертаха значението на сектора на хранително-вкусовата промишленост за украинската икономика и приходите от износ. Редица заинтересовани страни посочиха, че в Украйна трябва да се постигне постепенно привеждане в съответствие с производствените стандарти на ЕС, като призоваха за наличие на строга предпазна мярка. Повечето предоставили отговори лица бяха против всякакво по-нататъшно либерализиране на търговията с Украйна преди привеждането в съответствие с по-голям брой стандарти на ЕС, а някои призоваха за увеличаване на митата или за пълно преустановяване на търговията. Няколко респонденти призоваха за по-голямо либерализиране на търговията, като изтъкнаха пътя на Украйна към европейска интеграция.

---

5 https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/10d63ead-6bd4-4173-9986-d74c664e45e5/details?download=true

6 Търговски отношения между ЕС и Украйна — допълнително реципрочно либерализиране на митата съгласно член 29 от Споразумението за асоцииране между ЕС и Украйна.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от ДФЕС се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“[7].

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Комитетът за асоцииране в състав „Търговия“ е орган, създаден със споразумение, а именно със Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна.

Актът, който Комитетът за асоцииране в състав „Търговия“ има за задача да приеме, представлява акт с правно действие. Предвиденият акт ще бъде обвързващ по силата на международното право в съответствие с член 465, параграф 3 от споразумението.

Предвиденият акт не допълва, нито изменя институционалната рамка на споразумението.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискването от основната или преобладаващата цел или част.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел и съдържание на предвидения акт са свързани с общата търговска политика. Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 207, параграф 4, първа алинея от ДФЕС.

---

[7] Решение на Съда от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 207, параграф 4, първа алинея от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

5. Публикуване на предвидения акт

Тъй като актът на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“ ще измени споразумението, е целесъобразно след приемането му той да бъде публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз*.

2025/0248 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, създаден със Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна, по отношение на намаляването и премахването на митата

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 4, първа алинея във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна, („споразумението“) бе сключено от Съюза с Решение (ЕС) 2017/1247 на Съвета[8] и влезе в сила на 1 септември 2017 г.

(2) Съгласно член 29, параграф 4 и член 465, параграф 3 от споразумението Комитетът за асоцииране в състав „Търговия“ може да приеме решение за ускоряване или премахване на митата върху дадена стока, с което се замества всяка една митническа ставка или поетапна категория, определени съгласно графиците на Европейския съюз или на Украйна за тази стока.

(3) По искане на Украйна през 2021 г. започнаха консултации съгласно член 29, параграф 4 от споразумението. Впоследствие консултациите бяха преустановени след незаконното и непровокирано пълномащабно нашествие на Русия в Украйна и приемането от страна на Европейския съюз на 4 юни 2022 г.[9] на едностранни мерки за либерализиране на търговията посредством неговите автономни търговски мерки, които бяха подновени през 2023 г.[10] и през 2024 г.[11]. Страните възобновиха консултациите през 2025 г. В резултат на тези

---

8 ОВ L 181, 12.7.2017 г., стр. 1—3.

9 Регламент (ЕС) 2022/870 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за украинските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 103).

10 Регламент (ЕС) 2023/1077 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията с цел допълване на търговските отстъпки, приложими за украинските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна (ОВ L 144, 5.6.2023 г., стр. 1).

11 Регламент (ЕС) 2024/1392 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими

консултации бе постигнато предварително споразумение, което да бъде прието от Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, като с него се разширява обхватът на премахването на митата и се подкрепя постигането от страна на Украйна на съответствие с достиженията на правото на ЕС, което е важна част от преговорния процес за присъединяване на Украйна към ЕС.

(4) Комитетът за асоцииране в състав „Търговия“ трябва да приеме през 2025 г. решение за намаляване и премахване на митата в съответствие с член 29, параграф 4 от споразумението.

(5) Целесъобразно е да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, тъй като решението на посочения комитет ще бъде обвързващо за Съюза,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“ съгласно споразумението, се основава на проекта на решение на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, приложен към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател

за украинските продукти съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна (ОВ L, 2024/1392, 29.5.2024 г.).

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА „ПРИХОДИ“ — ЗА ПРЕДЛОЖЕНИЯ С ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ ПРИХОДНАТА ЧАСТ НА БЮДЖЕТА

1. НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Предложение за Решение на Съвета относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Комитета за асоцииране в състав „Търговия“, създаден със Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна, по отношение на намаляването и премахването на митата

2. БЮДЖЕТНИ РЕДОВЕ

Приходен бюджетен ред (глава/статия/позиция): Глава 12, статия 120

Сума, предвидена в бюджета за 2026 г.: 21 368 300 000 EUR

3. ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ

☐ Предложението няма финансово отражение

X Предложението няма финансово отражение върху разходите, но има финансово отражение върху приходите

☐ Предложението има финансово отражение върху целевите приходи

Отражението е следното:

(млн. евро до 1-вия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред	Отражение върху приходите[12] [13]	От 1 октомври 2025 г. до 31 декември 2025 г.	2026 г.	2027 г.
Глава 12, статия 120	*Отражение върху собствените ресурси*	8,3	14,3	14,3

4. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ИЗМАМИ

С цел предотвратяването на измами, правото за намаляване на митата, предвидено в предложеното решение, следва да се предостави, при положение че Украйна спазва всички съответни условия, с които е обвързано получаването на ползи съгласно споразумението за асоцииране, включително правилата за произход на съответните продукти и свързаните с тях процедури,

[12] Годишните суми се прогнозират въз основа на формулата или метода, определени в раздел 5. За началната година годишната сума обикновено се изплаща, без да се прилага намаление или пропорционално плащане.

[13] Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.

и при положение че участва в предвиденото в споразумението тясно административно сътрудничество със Съюза.

5. ДРУГИ ЗАБЕЛЕЖКИ

Очакваното въздействие върху приходите се състои от сумата на митническите ставки за най-облагодетелствана нация, които ще бъдат събрани върху обема, обхванат от допълнителната отстъпка съгласно преразглеждането на споразумението.